

SELETUSKIRI

majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2021. a määruse nr 20 „Avaliku teenindamise lepingu alusel teostataval liiniveol sõitja kõrgeim piletihind, sõiduki ja selle haagise pileti hinnad ning sõidusoodustused Eesti mandri ja väikesaarte vahelistel laevaliinidel“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2021. a määruse nr 20 „Avaliku teenindamise lepingu alusel teostataval liiniveol sõitja kõrgeim piletihind, sõiduki ja selle haagise pileti hinnad ning sõidusoodustused Eesti mandri ja väikesaarte vahelistel laevaliinidel“ muutmise“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on välja töötatud ühistranspordiseaduse (edaspidi *ÜTS*) § 31 lõike 2 punkti 3, § 31 lõike 3 punkti 1, § 36 lõike 3 punkti 1 ja § 36 lõike 5 alusel.

Alates 1. juulist 2023. a on Vabariigi Valitsuse seaduse § 65¹ kohaselt riigisisese ühistranspordi poliitika kavandamine ja elluviimine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi asemel Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas. Riigikohus on rõhutanud¹, et tingituna demokraatliku õigusriigi põhimõtetest peab õigusaktide süsteem olema õiguse adressaatidele arusaadav, samuti seda, et õiguse adressaadil peab olema kindlustunne, et talle kohustuslik täitevvõimu akt on kooskõlas seadusega ning ta ei pea kontrollima selle akti seaduslikkust.

ÜTS-i § 31 lõike 2 punkti 3 alusel kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega kõrgeima sõidukilomeetri hinna ning kõrgeima piletihinna sõitjateveol bussi-, laeva-, väikelaeva- ja parvlaeva- ning lennuliikluses nii maakonnaliinidel kui ka kaugliinidel.

ÜTS-i § 31 lõike 4 kohaselt kehtestab kõrgeima hinna piires piletihinna sõitjateveol valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga, arvestades seaduses sätestatud nõudeid ja riigieelarvest eraldatud vahendite mahtu. ÜTS-i § 31 lõike 2 punkt 3 on volitusnorm õigustloova akti andmiseks. Õigustloov akt reguleerib määratlemata arvu juhtumeid. ÜTS-i § 31 lõige 4 on aga volitusnorm haldusakti andmiseks, reguleerides seevastu konkreetset üksikjuhtumit. Haldusakt on üldakti konkretiseerija ehk nii-öelda vahepealne etapp õigustloova akti ja isiku vahel. Kui üldaktides väljendab riik oma seisukohta abstraktselt, siis üksikaktiga teeb riik seda konkreetsetes küsimuses.

Eelnõus loetletud pileti hinnad on kõrgeimad hinnad, mille alusel kinnitatakse ministri käskkirjaga konkreetsete hinnad erinevatele piletitel liini- või liinigruppide ja piletitsoonide kaupa, kilometraaži ja ajalise kehtivuse alusel, samuti piletitüübi või ostmiskoha või -aja alusel või muudel taolistel alustel

Eelnõuga muudetakse majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2021. a määruse nr 20 „Avaliku teenindamise lepingu alusel teostataval liiniveol sõitja kõrgeim piletihind, sõiduki ja selle haagise pileti hinnad ning sõidusoodustused Eesti mandri ja väikesaarte vahelistel laevaliinidel“ (edaspidi *kehtiv määrus*) 08. mail 2021. a jõustunud redaktsiooni (RT I, 05.05.2021, 5).

Muudatuste kohaselt muudetakse määruse teksti.

¹ 12. mai 2000. a põhiseaduslikkuse järelevalve kohtuasjas 3-4-1-5-2000, kättesaadav veebiaadressil 3-4-1-5-00 (riigikohus.ee)

Eelnõu ja seletuskirja koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ühistranspordiosakonna nõunik Annela Kornel (5803 5477, annela.kornel@agri.ee). Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Romet Viikmäe (625 6176, romet.viikmae@agri.ee). Eelnõu toimetab keeleliselt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (5698 3427, e-post leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Esimeses paragrahvis sätestatakse määruse muudatused ning teises määruse jõustumisnorm. Võrreldes kehtiva määrusega on muudatusi alla poole teksti mahust, mistõttu on eelnõu koostatud muudatuste loeteluna.

ÜTS § 31 lõike 2 punkti 3 alusel kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega kõrgeima piletihinna sõitjateveol laevaliikluses maakonnaliinil ja kaugliinil. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 1 kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega kaugliinil ja maakonnaliinil avaliku teenindamise lepingu alusel veeliikluses sõiduki ja selle haagise veo hinna.

ÜTS § 36 lõike 1 punkt 2, lõike 3 punkt 1 ja lõige 5 annavad valdkonna eest vastutavale ministrile õiguse kehtestada avaliku teenindamise lepingu alusel teostataval liiniveol kaugliinil ja maakonnaliinil sõidusoodustusi.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse kehtiva määruse muudatused.

Eelnõu § 1 punktis 1 täpsustatakse kehtiva määruse paragrahvis 1, et määrus kohaldub ainult riigieelarvest toetatud laevaliinidele. See muudatus kehtiva määruse sisu ei muuda. Eesmärk on eristada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolt korraldatud Munalaid-Manilaid parvlaevaliini Pärnu linna poolt korraldatud liinist. Määrusega kehtestatakse piletihinnad ja soodustused ainult Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolt korraldatud liinile.

Eelnõu § 1 punktis 2 muudetakse kehtiva määruse paragrahvi 1 lõike 1 punktis 3, § 3 lõike 1 punktis 8, § 4 lõike 2 punktis 4, milles asendatakse sõna „Ringsu“ sõnaga „Ruhnu“, kuna Ringsu sadam on ümber nimetatud Ruhnu sadamaks.

Eelnõu § 1 punktis 3 muudetakse kehtiva määruse paragrahvi 3 lõigete 1 ja 4 punkti 3, milles muudetakse üliõpilastele väljastatava sooduspileti kehtivusperioodi. Kehtiva määruse alusel on võimalik üliõpilasel soetada sooduspilet perioodil 1. september kuni 30. juuni. Ülejäänud perioodil tuleb üliõpilasel soetada pilet ilma soodustusega (v.a juhul, kui kohaldub mõni muu soodustus). Muudatusega eemaldatakse soodustuse kehtivuse periood ja üliõpilaste sooduspiletit on võimalik soetada aastaringelt. Eelnõusse on lisatud täiendus, et soodustus rakendub üliõpilastele vanuses kuni 26 aastat k.a.

Eelnõu § 1 punktis 4 muudetakse kehtiva määruse paragrahvi 3 lõike 1 punkte 5-9, mis sätestavad sõidusoodustuse sõitjapileti hinnast vastavalt rahvastikuregistrijärgsele elukohale. Muudatuse kohaselt kontrollitakse rahvastikuregistrijärgset elukohta sõidu tegemise aasta 1. jaanuari seisuga.

Eelnõu § 1 punktis 5 muudetakse ja kehtestatakse kehtiva määruse lisa „Piletihinnad ja sõidusoodustused avaliku teenindamise lepingu alusel teostataval liiniveol Ruhnu-Munalaid,

Ruhnu-Pärnu ja Ruhnu-Roomassaare laevaliinidel“ uues sõnastuses. Täiendatud Lisa 3 kohaselt asendatakse sõna „Ringsu“ sõnaga „Ruhnu“, kuna Ringsu sadam on ümber nimetatud Ruhnu sadamaks. Pilethindu käesoleva eelnõuga ei muudeta.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse määruse jõustumise ajaks 1. veebruar 2025. a. Jõustumiskuupäev on sätestatud arvestusega, et vedajal oleks aega piletimüügisüsteemis muudatused sisse viia. Eelnõu §1 punkt 4 jõustub 1. jaanuaril 2026. a., et teavitada sõitjaid sõidusoodustuse muudatusest ja et vedajal oleks aega piletimüügisüsteemis teha arendustöid määruse täitmiseks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Kavandatud muudatustega ei kaasne otseseid ja olulisi mõjusid loodus- ega elukeskkonnale, riigi julgeolekule, kohaliku omavalitsuse korraldusele, majandusele, siseturvalisusele ega regionaalarengule. Muudatus ei avalda mõju elanikkonna tervisele, tervishoiukorraldusele, inimeste heaolule ega õigustele, sotsiaalsele kaitsele, tööturule, keskkonnale, demograafiale, rahvastiku arengule, soolisele võrdõiguslikkusele ega võrdsetele võimalustele.

Määrusega muudetakse üliõpilassoodustuse kehtivusaega. Muudatusel on väike mõju Kihnu, Vormsi, Ruhnu ja Piirissaare majandusele.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud tegevused, kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega seonduvalt peab Vedaja (Kihnu-Munalaid ja Munalaid-Manilaid, Rohuküla-Sviby ning Laaksaar-Piirissaare laevaliinil AS Kihnu Veeteed, Ruhnu-Munalaid, Ruhnu-Pärnu ja Ruhnu-Roomassaare laevaliinidel Tuule Liinid OÜ) sisestama uued tingimused piletimüügisüsteemidesse. Nimetatudtegevus täiendavat kulu kaasa ei too.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on kavandatud 1. veebruaril 2025. a Jõustumiskuupäev on sätestatud arvestusega, et vedajal oleks aega piletimüügisüsteemis muudatused sisse viia.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Kliimaministeeriumile.

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks MTÜ-le Pärnumaa Ühistranspordikeskus, MTÜ-le Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus, MTÜ-le Tartumaa Ühistranspordikeskus, Kihnu vallale, Ruhnu vallale, Tartu vallale, Vormsi vallale ning AS-le Kihnu Veeteed, OÜ-le Tuule Liinid.